

I.

KECSKEMÉTI TÖRVÉNYSZÉK

10.G.40.227/2012/43. szám

A Kecskeméti Törvényszék Dr. Komáromi Andrea ügyvéd (fél címe 2) által képviselt felperes neve felperes címe. szám alatti lakos felperes által – a Dr. Babay Ákos Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Babay Ákos ügyvéd, alperesi jogi képviselő címe.) által képviselt alperes neve alperes címe. szám alatti székhelyű alperessel szemben 2.400.000 forint felhasználási díj megfizetése iránt indított perében meghozta az alábbi

Í T É L E T E T :

A törvényszék kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 61.333 forint, azaz hatvanegyezer-háromszázharminchárom forint tőkét és annak 2012. február 1. napjától a kifizetés napjáig járó, a mindenkor naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 150.448 forint, azaz százötvenezer-négyezer-nyolcszázötvenöt forint költséget.

Megállapítja, hogy 142.155 forint, azaz száznegyvenkétezer-százötvenöt forint feljegyzett eljárási illeték az állam terhén marad.

Kötelezi az alperest, hogy külön felhívásra fizessen meg az államnak 3.645 forint, azaz háromezer-hatszázötvenöt forint feljegyzett eljárási illetéket valamint a TGH-nak 5.715 forint, azaz ötezer-hétszázötvenöt forint szakértői díjat.

Megállapítja, hogy 222.885 forint, azaz kétszázhuszonkétezer-nyolcszáznyolcvanöt forint szakértői díj az állam terhén marad.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül 3 példányban írásban benyújtandó fellebbezésnek van helye, melyet a Szegedi Ítéltáblának címezve, de a jelen bíróságnál lehet benyújtani.

A másodfokú bíróság az ítélet ellen irányuló fellebbezést tárgyaláson kívül bírálhatja el, ha a fellebbezés csak a kamatfizetésre, a perköltség viselésére vagy összegére, a meg nem fizetett illeték vagy az állam által előlegezett költségek megfizetésére vonatkozik, a teljesítési határidővel kapcsolatos, vagy csak az ítélet indokolása ellen irányul. A másodfokú bíróság tárgyaláson kívül bírálja el a fellebbezést, ha a felek ezt kérték.

A másodfokú bíróság a felek bármelyikének kérelmére tárgyalást tart. Az ítéltábla előtti

eljárásban az ítélet ellen fellebbezést (csatlakozó fellebbezést) előterjesztő fél számára a jogi képviselőt kötelező.

I N D O K O L Á S

A bíróság a peres felek személyes előadása, a csatolt okiratok, tanútanú, a **Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala szakértő 1szakértői véleménye alapján** az alábbi tényállást állapította meg.

A kőműves foglalkozású felperes vállalkozóként arra specializálódott, hogy bontott - szeletelt vagy egész - téglából családi házakat, kerteket egyedi burkolattal lásson el. A referencia munkáiról készült fényképfelvételeket a 2001. évtől létező weboldal címe weboldala galéria menüpontjában tette közzé. 2012. januárjában felperes arról értesült, hogy az így közzétett képei közül 6 db fénykép az alperesi kft. - mely hasonló tevékenységi körrel foglalkozik – honlapján megtalálható.

A weboldal címe weboldal elkészítésével és karbantartásával a felperes a 2009. július 2. napján megkötött szerződésben foglaltak szerint A-t bízta meg.

A nyitó oldal jobb alsó sarkában feltüntetett „jogi nyilatkozat” megnyitásakor az alábbi szöveg olvasható: „A honlapon található minden tartalom (szöveg, kép stb.) szerzői jog védelme alá tartozik. Ezek mindenféle nyilvános felhasználása engedélyezett. A képek és mindennemű anyag egészben vagy részletekben való felhasználása költségtérítéses. Amennyiben felhasználásra kerül részben vagy egészben, úgy automatikusan elfogadásra kerülnek a felhasználó részéről az alábbi felhasználási feltételek: ha másképpen nem rendelkezünk, akkor a vizuális adathordozók (képek szerepeltetése más honlapon) 12.000 forint + Áfa/hónap/kép. Természetesen a képek forrását egyértelműen és jól láthatóan jelölni kell weboldal címe. Ennek elmulasztása esetén a fizetendő összeg 18.000 forint + Áfa/hónap/kép. További információ (számlázás és kapcsolatfelvétel): kapcsolat menüpont.”

A fa építőanyag, szaniteráru nagykereskedelem fő tevékenységet folytató alperesi kft. 2009. szeptember 15. napján megbízási szerződést kötött tanúval az alperesi kft. honlapjának elkészítése tárgyában, 10.000 forint díj ellenében. Tanú az alperes által rendelkezésére bocsátott termékkatalógus alapján vállalta a honlap elkészítését. Az alperes egyetértésével - mivel a termékkatalógus nem volt teljes körű -, 6 db képet az interneten elérhető felperesi honlap tartalmából töltött le és használt fel. A referenciaoldal elkészítéséhez tanú alperesi székhelyen fotófelvételeket készített a burkolatokról, berendezésekről. A lista így egyrészt az alperes beszállító által rendelkezésére bocsátott képekből, az alperes telephelyén illetve a lakásán tanú által készített fényképekből, valamint az alperes megrendelésének megfelelően tanú által felkutatott, majd alperes által jóváhagyott képekből állt. Ez utóbbiak körébe tartozott a felperesi fotókon szereplő bontott téglák is.

A szakértő 1Szjszt-24/13. számú szakértői véleményében az 1. 2. 3. 4. és 5. számú képek esetében megállapította, hogy azok szerzői jogi értelemben egyéni eredeti jellegűek, ezért

szerzői jogi védelem alatt állnak. A 6. kép esetében ez nem volt megállapítható, de az 1 – 5. képek esetében is a minősítés határesetnek tekinthető. Ugyanakkor a per tárgyát képező fényképfelvételeken szereplő téglafalak nem építészeti alkotások. A jogdíjak mértékét illetően azt állapította meg, hogy üzletszerűnek minősülő felhasználások esetében, amennyiben a lehívható művek száma 1, a lehívások számától függetlenül 6.200 forint/év, amennyiben a lehívható művek száma az ötöt nem éri el, a lehívások számától függetlenül 16.200 forint/év, amennyiben a lehívható művek száma a tízet nem éri el, a lehívások számától függetlenül 32.000/forint/év.

A felperes módosított keresetében 1.998.000 forint tőke, annak törvényes mértékű késedelmi kamatai és a perköltségei megfizetésére kérte kötelezni az alperest az Szjt. 1. § (2), és 16. § (5), (6) bekezdése valamint a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján.

Hivatkozott a honlapján megtalálható jogi és adatvédelmi nyilatkozatra, melynek értelmében a honlapon található képek a szerzői jog védelme alá tartoznak, nyilvános felhasználásuk engedélyezett a felhasználási feltételek elfogadásával és az abban meghatározott összeg megfizetésével.

Emiatt a 6 db felhasznált képért a 2011. január 25. napjától 2013. január 8. napjáig terjedő időszakra kérte a díjmegállapítást jogosulatlan használat miatt az Szjt. 1. § (2) bekezdés i) és k) pontja értelmében az Szjt. 16. § (6) bekezdésére alapítottan elsődlegesen, a Ptk. 339. (1) bekezdése alapján másodlagosan. A kár mértéke megegyezik azzal az összeggel - elmaradt haszonnal -, amelyhez a felperes akkor jutott volna, ha az alperes teljesíti a felperes felhasználásra adott feltételeit és írásbeli felhasználási szerződést köt vele.

Alperes a kereset elutasítását, felperes perköltségben marasztalását kérte.

Előadta, hogy 2009. szeptember 15. napján kötött megbízási szerződést tanútel honlapkészítésre. A honlap elkészült és tartalma a alperesi honlap címe címen érhető el. A alperesi doment viszont tanúregisztrálta 2004. szeptember 1. napján, ezért a felperessel szemben nem áll fenn jogviszonya.

Álláspontja szerint a felperes által megjelölt fényképek nem élveznek szerzői jogi védelmet sem. A téglák elrendezése ugyanis nem éri el azt a szintet, amelyet a törvény megkíván ahhoz, hogy egy alkotás szerzői műnek minősüljön.

A Nagykomentár szerint az első feltétel abban áll, hogy az alkotásnak, mint eredménynek az irodalom, a tudomány vagy a művészet területére kell esnie. A szerzői jogi védelem fennállásának másik pozitív feltétele, hogy az alkotás mint a szellemi tevékenység eredménye egyéni, eredeti jelleggel bírjon. Az interneten számos téglafalakat ábrázoló fotó található, melyek a felperes téglafalaival teljesen megegyezők. Az Szjt. 1. § (6) bekezdés szerint valamely ötlet, elv, elgondolás, eljárás működési módszer, vagy matematikai művelet nem lehet tárgya a szerzői jogi védelemnek. Minthogy szerzői jogvédelem alá nem tartoznak a tégláépítmények, ezért jogellenesség sem állapítható meg alperes közreműködőjének magatartása miatt. Álláspontja szerint a felperesi építményeken a téglák elhelyezése teljesen általános, azok összerakása semmilyen komolyabb szakmai felkészültséget nem igényel.

A keresetlevélhez mellékelt fényképfelvételeken nincs feltüntetve a felperes neve, sőt semmilyen név sincsen feltüntetve. Felperes ezért nem igazolta a szerzői minőségét sem. Emellett a felperesi domennév doment A regisztrálta 2009. július 16-án, nem a felperes, a szerzői jogi törvény értelmében pedig a védelem utolsó lépcsője szerint azt kell szerzőnek tekinteni, aki a

művet először hozta nyilvánosságra, értelemszerűen a saját nevében, azaz szerzőként eredeti jogosultként.

Vitatta, hogy a felperes honlapján található jogi nyilatkozat szerződést hozott létre a felek között. Felperes honlapja nem tartalmaz semmilyen jellegű regisztrációs lehetőséget, így nincs mód maradandó eszközzel a felhasználási engedélyt tartalmazó szerződési nyilatkozatra elfogadó nyilatkozatot küldeni, illetve a fentiek hiányában felperesnek sincs lehetősége a nyilatkozatokat tartósan visszakereshető módon rögzíteni. Márpedig a digitális korszakban az írásbeliség formakényszerét ugyan rugalmasabban, de meg kell tartani. Egyebekben az alkotásával arányban álló szerzői jogdíj illeti meg a szerzőt (BH 1993. 295.)

Különbséget kell tenni aközött, hogy maga a kép, mint fotóművészeti alkotás részesül szerzői jogi védelemben, vagy a fotón található téglafal, mint építészeti alkotás. Hogy a felperes neve a kapcsolatok menüpontban fel van tüntetve, az a felperes szerzői minőségének a megállapításához nem elegendő, ugyanis a feltüntetés nem önmagán a művön, hanem további keresés alapján érhető el, amely keresési kötelezettségre semmilyen előírás nincs. Nem állapítható meg, hogy a felperes által hivatkozott jogi és adatvédelmi nyilatkozat egyáltalán elérhető volt-e a perbeli időszakban - nem tudni ugyanis, mikor került oda feltöltésre -, és milyen tartalommal.

Az internet nyilvánossága, széles körű elterjedtsége miatt az onnan való letöltések mennyisége igen magas, a letöltések elterjedtsége pedig kétségtelen. Az ilyen nyilvános térben elhelyezett szerzői mű esetében különleges jelentőséggel bír, hogy kétségtelenül megállapítható legyen magán a honlapon az, hogy szerzői jogi védelem alá eső műről van szó, amely a jelen esetben hiányzik. E mellett a jogi és adatvédelmi nyilatkozat egyértelmű engedélyt tartalmaz a nyilvános felhasználásra, ekként jogosulatlan felhasználásban jelentkező jogellenes magatartásról sem lehet szó, így kártérítési igényről sem, megalapozottan. A felhasználási szerződéseket – ha e törvény eltérően nem rendelkezik – írásba kell foglalni (Szt. 45. § (1) bekezdés). Tény, hogy írásba foglalt felhasználási szerződés a peres felek között nem jött létre. Igencsak valószínűtlen, hogy amennyiben a felperesnek állítása szerint a költségmentesség iránti kérelem benyújtását megelőző évben 166.100 forint jövedelme volt, a képek felhasználása 2.743.200 forint kárt okozott volna. Felperes nyilatkozatai tehát ellentmondásosak.

A felperes keresete részben alapos.

Szt. 1. § (2) Szerzői jogi védelem alá tartozik - függetlenül attól, hogy e törvény megnevezi-e - az irodalom, a tudomány és a művészet minden alkotása. Ilyen alkotásnak minősül különösen:

- a) az irodalmi (pl. szépirodalmi, szakirodalmi, tudományos, publicisztikai) mű,
- b) a nyilvánosan tartott beszéd,
- c) a számítógépi programalkotás és a hozzá tartozó dokumentáció (a továbbiakban: szoftver) akár forráskódban, akár tárgykódban vagy bármilyen más formában rögzített minden fajtája, ideértve a felhasználói programot és az operációs rendszert is,
- d) a színmű, a zenés színmű, a táncjáték és a némajáték,
- e) a zenemű, szöveggel vagy anélkül,
- f) a rádió- és a televíziójáték,
- g) a filmalkotás és más audiovizuális mű (a továbbiakban együtt: filmalkotás),
- h) a rajzolás, festés, szobrászat, metszés, könyvnyomtatás útján vagy más hasonló módon létrehozott alkotás és annak terve,

- i) a fotóművészeti alkotás,
- j) a térképmű és más térképészeti alkotás,
- k) az építészeti alkotás és annak terve, valamint az épületegyüttes, illetve a városépítészeti együttes terve,
- l) a műszaki létesítmény terve,
- m) az iparművészeti alkotás és annak terve,
- n) a jelmez, a díszlet és azok terve,
- o) az ipari tervezőművészeti alkotás,
- p) a gyűjteményes műnek minősülő adatbázis.

Szjt. 16. § (5) A törvényben meghatározott esetekben a szerzőt a mű felhasználásáért megfelelő díjazás illeti meg anélkül, hogy a felhasználás engedélyezésére kizárólagos joga volna. A törvény kizárhatja az ilyen díjazásról való lemondás jogát; a szerző ilyen rendelkezés hiányában is csak kifejezett nyilatkozással mondhat le a díjazásról.

(6) Jogosulatlan a felhasználás különösen akkor, ha arra törvény vagy az arra jogosult szerződéssel engedélyt nem ad, vagy ha a felhasználó jogosultságának határait túllépve használja fel a művet.

Szerzői műről két pozitív feltétel bekövetkezése esetén lehet beszélni. Az első feltétel abban áll, hogy az alkotásnak, mint eredménynek az irodalom, a tudomány, vagy a művészet területére kell esnie. Az 1. § (2) bekezdésében foglalt felsorolás csak példálódzó jellegű, nem kimerítő. A szerzői jogi védelem fennállásának másik pozitív feltétele, hogy az alkotás, mit a szellemi tevékenység eredménye egyéni, eredeti jelleggel bírjon. Ez egyben az egyetlen minőségi követelmény. A mű ne legyen más mű szolgálja mása. Ha vitatott, hogy egyéb alkotás rendelkezik-e egyéni eredeti jelleggel, a bíróság a szakkérdés eldöntésére szakértőt, mégpedig a szakértő let rendeli ki (Szjt.101. §.).

Alperes vitatta, hogy a perbeli fotókon szereplő mű a felperes alkotása. A bíróság álláspontja szerint a felperesi honlap szerkezete, abban a Kapcsolatok menüpont alatt felperes nevének és telefonszámának, e-mail címének kizárólagos feltüntetése igazolja, hogy a fotók felperes szellemi tulajdonát képezik, illetőleg a fotókon szereplő munkák is a felperes nevéhez köthetők – utóbbi esetben a szakértői vélemény azt állapította meg, hogy a munkák nem művészeti alkotások -, ezért szükségtelennek tartott erre nézve bizonyítási eljárást lefolytatni, tanúkat meghallgatni, így nem adott helyt a felperes ezen bizonyítási indítványának. A okirattal - a vele 2009. július 2. napján kötött megbízási szerződés alapján - igazoltan a felperes webmestere, ennél fogva a honlapon szereplő beazonosítható felperesi név a bíróság álláspontja szerint kétségtelenül alátámasztotta a felperes szerzői minőségét.

Amennyiben alperes jóhiszeműen és jogszerűen kívánta volna a képeket a honlapján szerepeltetni, módja és lehetősége lett volna a felperest megkeresni és a felhasználás feltételeit egyeztetni.

A honlap jogosultjának már a letöltéskori elérhetőségével szemben a bíróság nem látta bizonyítottanak, hogy a felhasználási díjra vonatkozó ajánlattételi felhívás már a felhasználás kezdetekor elérhető volt.

A honlapot működtető eljárást segítőnem tudott információval szolgálni arra vonatkozóan, hogy

az adatvédelmi nyilatkozatot tartalmazó fájl 2012. július 19-ét megelőzően megtalálható volt-e és ha igen, azt mikor töltötték fel.

Amennyiben tartalmazta is a honlap már a perbeli időpontban is a felhívást, az a letöltés által önmagában nem keletkeztetett a felek között szerződéses jogviszonyt.

Szjt. 16. § (1) 16. § (1) A szerzői jogi védelem alapján a szerzőnek kizárólagos joga van a mű egészének vagy valamely azonosítható részének anyagi formában és nem anyagi formában történő bármilyen felhasználására és minden egyes felhasználás engedélyezésére. E törvény eltérő rendelkezése hiányában a felhasználásra engedély felhasználási szerződéssel szerezhető.

Szjt. 42. § (1) bekezdése alapján felhasználási szerződés alapján a szerző engedélyt ad művének a felhasználására, a felhasználó pedig köteles ennek fejében díjat fizetni.

Vitatott volt a perben, hogy ezen szerződés létrejött-e a felek között, és az alakilag érvényes volt-e.

Az nem volt vitás, hogy a felek írásbeli szerződést nem kötöttek egymással, szóbeli szerződés létrejötte sem volt megállapítható, ilyenre a felperes sem hivatkozott.

Ptk. 216. § (1) Szerződést jogszabály ellenkező rendelkezése hiányában akár szóban, akár írásban lehet kötni. A szerződési akaratot ráutaló magatartással is kifejezésre lehet juttatni.

Ráutaló magatartással is csak akkor jöhet létre szerződés, ha kifejezett megegyezés történt a szerződés lényeges vagy bármelyik fél által lényegesnek minősített pontjában. A felperes a felhasználási szerződés díját határozta meg egyoldalúan, az alperes erre nézve, de a szerződés más részére sem, elfogadó nyilatkozatot nem tett.

A Ptk. 216. § (1) bekezdése értelmében a felek – ha a jogszabály alakszerűséget nem kíván - szerződési akaratukat bármilyen formában, így ráutaló magatartással is kifejezhetik. Ha a megállapodás ténye bizonyítható, és annak tartalma megállapítható, a joghatás attól függetlenül bekövetkezik, hogy a felek milyen módon nyilatkoztak meg. Ráutaló magatartás viszont csak akkor állapítható meg, ha valamely magatartásból a másik félnek egyértelműen fel kellett ismernie a szerződési akaratot. A ráutaló magatartás nem hoz létre szerződést, ha a felek magatartása önmagában vagy a korábbi tárgyalásokkal, ügyletkötés körébe eső körülményekkel együtt nem fejezi ki a megegyezést a szerződés lényeges vagy bármely fél által lényegesnek minősített pontjaiban (BH 1994. 330.). Jelen esetben felek közötti korábbi tárgyalásokról nem beszélhetünk.

A szerződést a Ptk. 213. § (1) bekezdése alapján távollevők között megkötött szerződésnek lehetne tekinteni, mely szerint a szerződés abban az időpontban jön létre, amikor az elfogadónyilatkozat az ajánlattevőhöz megérkezik.

Távollevők közötti szerződéskötés esetén az ajánlati kötöttség annak az időnek az elteltével szűnik meg, amelyen belül az ajánlattevő – tekintettel az ajánlatban megjelölt szolgáltatás jellegére és az ajánlat elküldésének a módjára – a válasz megérkezését rendes körülmények között várhatta. A rendes körülmények fogalmát az adott ügyben a felek kapcsolatának figyelembe vételével kell konkrétan értelmezni (BDT 1999. 48.).

A Ptk. 214. § (1) bekezdése kimondja, hogy a szerződési nyilatkozat, ha azt szóban vagy szóbeli üzenettel tették, a másik fél tudomásszerzésével válik hatályossá, az írásban vagy távirati úton közölt nyilatkozat hatályosságához pedig az szükséges, hogy az a másik félhez megérkezzék. Ilyen nyilatkozatot az alperes a felperes irányába nem küldött, nem is tett, ezt a felperes sem állította. Álláspontja szerint önmagában a felhasználás hozta létre ráutaló magatartással az ajánlata szerinti tartalommal a szerződést. Fel sem merült, hogy az alperes a közölt díjtételek elismerése mellett azok elfogadásával határozott a felperesi képek szerepeltetéséről.

Ptk. 205. § (1) A szerződés a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével jön létre.
(2) A szerződés létrejöttéhez a feleknek a lényeges, valamint a bármelyikük által lényegesnek minősített kérdésekben való megállapodása szükséges. Nem kell a feleknek megállapodniuk olyan kérdésekben, amelyeket jogszabály rendez.

A jogszabályban a felek akaratára utalás azt fejezi ki, hogy a rejtve maradt akarat csak annyiban jön számításba, amennyiben arra a körülményekből következtetni lehet. A perben semmilyen adat nem támasztotta alá, hogy az alperes a felperes által közölt díj ajánlatot elfogadta vagy akár csak ismerte volna.

A felperes a rá háruló bizonyítási teher ellenére nem tudta bizonyítani, hogy közte és az alperes között ráutaló magatartással felhasználói szerződés jött volna létre, így a Ptk. 205. § (1) bekezdése szerinti akarategyezőség hiányában, és mert a felek olyan ráutaló magatartást sem tanúsítottak, amelynek alapján a felperes által hivatkozott felhasználói díj fizetésére jogot keletkeztető ügylet létrejötte megállapítható lenne, a bíróság az elsődleges kereseti követelést alaptalannak találta, illetőleg csak a szerződésen kívül történt felhasználás esetén fizetendő összegszerűségben találta megalapozottnak.

Ezen túlmenően is:

Szjt. 42. § (1) Felhasználási szerződés alapján a szerző engedélyt ad művének a felhasználására, a felhasználó pedig köteles ennek fejében díjat fizetni.

(2) A felhasználási szerződés tartalmát a felek szabadon állapítják meg. A felhasználási szerződésre vonatkozó rendelkezésektől egyező akaratall eltérhetnek, ha e törvény vagy más jogszabály az eltérést nem tiltja.

(3) Ha a felhasználási szerződés tartalma nem állapítható meg egyértelműen, a szerző számára kedvezőbb értelmezést kell elfogadni.

Szjt. 45. § (1) A felhasználási szerződést - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - írásba kell foglalni.

Felhasználási szerződésről azért sem beszélhetünk a perben, mert törvényi előírás annak írásba foglalása, érvényességének alaki követelménye. Az írásbeli forma, mint alaki követelmény megsértése, a Ptk. 217. § (1) bekezdése szerint a szerződés érvénytelenségét eredményezi.

A felek közötti jogviszonyban azonban megállapítható, hogy szerződéses akarat, szándék alperesi részről szóba sem került, a felek szóban sem kötöttek megállapodást, ekként a digitális korszakban bekövetkezett az írásbeliség követelményének rugalmasabb értelmezését folytató

bírói gyakorlatot elemezni szükségtelen volt.

Az Sztj. 45. § (3) bekezdése szerint ha a 26. § (8) bekezdésében szabályozott módon történő nyilvánossághoz közvetítést maga a szerző gyakorolja, a felhasználási szerződést írásba foglaltnak kell tekinteni, ha a műre a szerző elektronikus úton kötött és rögzített szerződéssel enged további felhasználást, azonban e jogszabályhely alkalmazása sem valósult meg, minthogy elektronikus úton kötött és rögzített szerződésről sem beszélhetünk.

Jelen esetben a felek nem kötöttek elektronikus úton egymással szerződést.

Felperes szándéka volt egyértelmű a felhasználási engedély megadására a kikötött díj ellenében. A digitális korszakban az írásbeliség formakényszerét megfelelő garanciák mellett ugyan, de rugalmasabban kell kezelni a szerzői jognak is. Az elektronikus kereskedelemre, ide értve az internetes nyilvánossághoz közvetítés lehetővé tételét, vonatkozó szabályok célja többek között annak biztosítása lesz, hogy a távollévő felek közötti jogügyletek létrejövetele, érvényessége, kötőereje azonos legyen a hagyományos, analóg módon kötött adásvételi, és felhasználási szerződésekkel, vagyis ha az ügylet (letöltés – click-on) feltételeit a vevő (felhasználó) megismerheti és regisztrálható módon elfogadja írásban, akkor a szerződés alakításának is megfelel ez az engedélyezés (Sztj. 45. §-ához fűzött Complex Jogtár Kommentár). Az Sztj. 16. § (1) bekezdése értelmében a felperessel az alperesnek meg kellett volna állapodnia, ez nem történt meg, ezért az alperes az Sztj. 16. § (5) bekezdésének második mondata alapján jogdíj fizetésére köteles.

A jogviszony a felperes és az alperes között állt fenn, függetlenül attól, hogy az alperes a honlapjának a működtetésére, frissítésére harmadik személlyel megállapodott. Mivel pedig felhasználási szerződés az adott esetben nem jött létre a felek között, holott az Sztj. 16. § (1) bekezdés 2. fordulata szerint a felhasználásra engedélyt csak felhasználási szerződéssel szerezhető, az alperesi felhasználást az Sztj. 16. § (6) bekezdése szerinti engedély nélküli jogosulatlan felhasználásnak kell tekinteni.

Az Sztj. 16. § (6) bekezdése ugyanis úgy rendelkezik, hogy jogosulatlan a felhasználás különösen akkor, ha arra törvény, vagy az arra jogosult szerződéssel engedélyt nem ad, vagy ha a felhasználó jogosultságának határait túllépve használja fel a művet.

Annak megítélése, hogy mi minősül felhasználásnak, az Sztj. 17. §-ának példálózó felsorolása ad eligazodást. Felhasználási szerződés fő szabályként visszterhes szerződés, sőt az Sztj. szinte kivétel nélkül a szerző írásban előterjesztett, kifejezetten lemondásra irányuló nyilatkozatához köti a díjazásról való lemondást és a felhasználásból származó bevétellel arányos díjazáshoz való jogosultságot is kimondja (Sztj. 16. § (4) bekezdés). Amennyiben a felhasználó engedély nélkül vagy díjfizetés nélkül használja fel a művet, vagy szomszédos jogi teljesítményt, az Sztj. 13. fejezetében foglalt joghátrányok alkalmazhatók vele szemben és ha ezzel vagyoni hátrányt okoz, a Btk. 329/A. §-ában megjelölt bűncselekményt is megvalósítja.

Az írásbeli felhasználási szerződés hiánya miatt a szerzői jog szabályai sérültek. Ezért a felperes a jogosulatlan felhasználás fejében díjra tarthat igényt. A díjazás mértéke a jogsértéssel elért

gazdagodás mértéke az Szjt. 94. § (1) bekezdés e) pontja értelmében követelhető vissza. A bírói gyakorlat a gazdagodás visszatérítése iránti igényt úgy értelmezi, hogy az szükségképpen legalább a szerzőt megillető díjazás megfizetését eredményezi. Ez vezethető le az Szjt. 16. § (4) bekezdésének általános érvényű azon rendelkezéséből, amely elvi élel rögzíti a szerző arányos díjazáshoz való igényét (Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.20.812/2009/6.).

Szjt. 16. § (4) Ha e törvény másképp nem rendelkezik, a szerzőt a mű felhasználására adott engedély fejében díjazás illeti meg, amelynek - eltérő megállapodás hiányában - a felhasználáshoz kapcsolódó bevétellel kell arányban állnia. A díjazásról a jogosult csak kifejezett nyilatkozattal mondhat le. Ha a törvény a felhasználási szerződés érvényességét megszabott alakhoz köti, a díjazásról való lemondás is csak a megszabott alakban érvényes.

Ez a szabály a jelen felhasználás esetében nem alkalmazható, mivel nem volt megállapítható, hogy alperes a felhasználással milyen bevételt ért el.

A felhasználás időtartamát illetően:

A B Kft. nyilatkozata szerint a technika jelenlegi állása alapján azt megállapítani, hogy egy adott képfájl mikor került be, azaz mikor vált mindenki számára elérhetővé, a kód adatbázisban nem lehet, ezért arra vonatkozóan pontos információt adni, hogy a perbeli fotók mely időpontban kerültek az alperesi honlapra, illetőleg, hogy honnan, mely időpontban kerültek eltávolításra, pontos információt nem tudott adni (34. sz. irat). A feltöltés, törlés időpontja a naplófájlokból nem megállapítható (32. sz. irat). A fájlok létrehozásának időpontja vélhetőleg 2011. január 25. napja volt, amelyhez a felperes is a keresetét alapította.

Az alperes a tanúelóadással szemben állította, hogy nem rendelkezett a honlap jelszavával, ezért tanútanú nélkül ahhoz hozzáférni nem tudott, így tanúvált az a személy, aki levette a képeket a honlapról. E körben azonban egyértelműen bizonyítást nyert a perben, hogy tanúaz alperes megbízásából járt el, ezért a levétel időpontjából eredő következményeket (az időponthoz igazodó díjfizetési kötelezettség) az alperesnek kell viselnie.

Mivel a B Kft. szolgáltató nem tudta megválaszolni a levétel pontos időpontját, ezen alperesi nyilatkozatra figyelemmel a bíróság a szolgáltató által igazolt felvétel, 2010. január 25. napjától kezdődő időponttal 2012. december 31. napjáig, illetőleg a felperes által elismert, 2013. január 8. napjáig terjedő időszakra vonatkozóan állapította meg a felhasználást, összesen 23 hónapban, azzal, hogy a felperes által megjelölt 2013. január 8-i időpont önálló hónapi fizetési kötelezettséget nem keletkeztetett.

A szakértői vélemény által meghatározott 32.000 forint/év díj alapján a 23 hónap tartamra 61.333 forint a fizetendő felhasználói díj összege az üzletszerű felhasználásra tekintettel és a felhasználásból származó bevétel megállapíthatóságának hiányában. A díj mérséklésére a bíróság nem látott lehetőséget arra figyelemmel, hogy a szakértői testület megállapítása szerint is a fényképek nem bírnak magas felhasználási értékkel.

A jogdíj, melyet a 2011. május 26-án kelt jogdíjközlemény írt elő, amennyiben orientáló jellegű is, irányadó, annak megállapításakor a bíróság az eset további körülményeire tekintettel sem látott lehetőséget. Az alperes megbízásából tanújárt el. A Ptk. 315. §-a szerint olyan személy, aki

kötelezettsége teljesítéséhez vagy joga gyakorlásához mást vesz igénybe, ennek magatartásáért ugyanúgy felel, mintha személyesen járt volna el. E szabályra tekintettel a bíróság szükségtelennek tartotta annak további vizsgálatát, hogy ténylegesen tanú, avagy az alperes alkalmazottja volt az a személy, aki a perbeli fotókat kiválasztotta az alperesi honlapon történő szerepeltetéshez.

A díj meghatározásánál a bíróság mellőzte a felperes által csatolt összehasonlító adatok értékelését. Az ott feltüntetett árak önmagukban kínálati árak minősülnek pusztán, továbbá felperes saját fotóira vonatkozó felhasználási szerződést nem mutatott fel, ilyenre nem is hivatkozott, amiből az a következtetés vonható le, hogy maga a felperes egyetlen más esetben sem realizált felhasználói díjat sem a perbeli értékben, sem attól eltérő esetlegesen alacsonyabb értékben.

A másodlagosan kártérítés jogcímén ugyanezen összecszerűséggel előterjesztett kereseti kérelem tekintetében a Ptk. 339. § (1) bekezdésében előírtak vizsgálandók.

Ptk. 339. § (1) Aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentessül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

A kártérítési felelősség megállapításának 4 konjunktív eleme van: a kár, jogellenes magatartás a károkozó részéről, a kettő közötti okozati összefüggés, és a felróhatóság.

Felperes a perben ténylegesen bekövetkezett kárt illetőleg elmaradt hasznát bizonyítani nem tudott. Elmaradt hasznát abban az összegben jelölte meg, amelyet az elsődleges kereseti kérelmében felhasználói díjként megjelölt, azzal a magyarázattal, hogy a szerződés létrejötté esetén ezen összeget kellett volna alperesnek megfizetnie.

A fentebb kifejtettek szerint a felperes által hivatkozott felhasználói szerződés a felek között nem jött létre, ezért az pusztán csak feltételezés, hogy az alperes ilyen mértékű haszontól elesett volna. Az alperesnek nem állt szándékában díj ellenében felhasználási szerződést kötni. Az sem nyert bizonyítást, hogy egyáltalán a díj ajánlatot ismerte volna, azt el nem fogadta, a felperes pedig a bíróság felhívása ellenére azt sem igazolta, hogy akár a kőműves foglalkozásából eredően, avagy a fotói interneten történő értékesítéséből származóan jövedelemmel rendelkezne, amelynek elmaradása miatt érhetne őt kár. A felperes költségmentességi kérelméhez csatolt 2012. október 15-én kelt igazolás szerint a felperes 2011. évben összesen 166.100 forint adóalappal rendelkezett, mely után 0 forint adót fizetett, 2012. évre vonatkozóan ilyen igazolást sem csatolt.

Az előadottakra tekintettel a bíróság a rendelkező rész szerinti határozatot hozta.

Az felperes túlnyomórészt - 97,5%-ban - pervesztés lett, ezért a Pp. 81. § (1) bekezdése értelmében az alperes a 145.800 forint feljegyzett illetékből mindössze 3.645 forintot, az előlegezett 228.600 forint szakértői díjből 5.715 forintot tartozik megfizetni, míg a fennmaradó 142.155 forint eljárási illeték és 222.885 forint szakértői díj a felperes teljes személyes költségmentessége folytán - figyelemmel a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdésében és a 14. §-ában foglaltakra – az állam terhén marad.

A pernyertesség arányában a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (1) bekezdése és (2) bekezdés a) pontja alapján a felperes – 2.430.000 forint pertárgy érték figyelembe vételével számított 118.463 forint + 31.985 forint ÁFA jogi képviselési költséget köteles az alperesnek megfizetni.

A kamat mértékéről a Ptk. 301/A. § (1) – (2) bekezdésében foglaltak szerint a középátlagos idő figyelembevételével rendelkezett a bíróság.

A fellebbezésről szóló tájékoztatás a Pp. 73/A. § (1) bekezdés a) pontjában, 220. § (3) bekezdésében, 233. § (1) bekezdésében, 234. § (1) bekezdésében, valamint a 256/A. §-ában foglaltakon alapult.

Kecskemét, 2013. szeptember 25.

. Bódog Zoltánné
bíró

II.

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.III.30.498/2013/3. szám

A Szegedi Ítéltábla a dr. Komáromi Andrea ügyvéd által képviselt (felperes neve, címe) . alatti lakos felperes által, - a Dr. Babay Ákos Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Babay Ákos ügyvéd) által képviselt (alperes neve, címe) alatti székhelyű alperes ellen szerzői mű jogosulatlan felhasználásából eredő követelés iránt indított perében a Kecskeméti Törvényszék 2013. szeptember 25. napján meghozott 10.G.40.227/2012/43. számú ítélete ellen a felperes 45., 47., továbbá alperes által 44. sorszám alatt benyújtott fellebbezésekre tekintettel lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és az alperest terhelő marasztalás összegét 184.000,-(Egyszáznyolcvannégyezer) Ft-ra és annak az elsőfokú ítéletben írt mértékű és tartamú kamatára felemeli.

A felperest elsőfokú perköltségben marasztaló rendelkezést mellőzi, peres felek elsőfokú eljárási költségeiket maguk viselik.

Az alperes által az állam részére fizetendő le nem rótt elsőfokú eljárási illeték összegét 43.200,-(Negyvenháromezer-kettőszáz) Ft-ra, a Kecskeméti Törvényszék Gazdasági Hivatala felhívására alperes által fizetendő, állam által előlegezett szakértői díj összegét 68.580,-(Hatvannyolcezer-ötszáznyolcvan) Ft-ra felemeli.

Az állam terhén maradó elsőfokú eljárási illeték összegét 100.800,-(Egyszázezer-nyolcszáz) Ft-ra, az előlegezett szakértői díj összegét 160.020,-(Egyszázhatvanezer-húsz) Ft-ra leszállítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 40.000,-(Negyvenezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

Kötelezi az alperest, hogy külön felhívásra fizessen meg az államnak 9.800,-(Kilencezer-nyolcszáz) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket. Megállapítja, hogy 145.100,-(Egyszáznegyvenötezer-egyszáz) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket az állam visel.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS :

A kőműves foglalkozású felperes egyéni vállalkozóként arra specializálódott, hogy szeletelt vagy egész bontott téglákból családi házakat, kerteket egyedi burkolattal lát el. A referencia munkáiról készült fényképfelvételeket a 2001. évtől létező (web oldal elérhetősége) weboldala galéria menüpontjában tette közzé. A weboldal elkészítésével és karbantartásával felperes 2009. július 2. napján megkötött szerződés alapján (személy neve) bízta meg.

A nyitó oldal jobb alsó sarkában feltüntetett ún. jogi nyilatkozat megnyitáskor az alábbi szöveg jelenik meg: „A honlapon található minden tartalom (szöveg, kép stb.) szerzői jog védelme alá tartozik. Ezek mindenféle nyilvános felhasználása engedélyezett. A képek és mindennemű anyag egészben vagy részletekben való felhasználása költségtérítéses. Amennyiben felhasználásra kerül részben vagy egészben, úgy automatikusan elfogadásra kerülnek a felhasználó részéről az alábbi felhasználási feltételek: ha másképpen nem rendelkezünk, akkor a vizuális adathordozók (képek szerepeltetése más honlapon) 12.000,-Ft + ÁFA/hónap/kép. Természetesen a képek forrását egyértelműen és jól láthatóan jelölni kell (web oldal elérhetősége)). Ennek elmulasztása esetén a fizetendő összeg 18.000,-Ft + ÁFA/hónap/kép. További információ (számlázás és kapcsolatfelvétel): kapcsolat menüpont.”

A fa építőanyag és szaniteráru nagykereskedelmi főtevékenységet folytató, de emellett építési kivitelezéseket is vállaló alperesi kft. 2009. szeptember 15. napján megbízási szerződést kötött (személy 2.neve)-tel az alperesi kft. honlapjának elkészítésére vonatkozóan. A megbízott az alperes által rendelkezésre bocsátott termékkatalógus alapján vállalta a honlap elkészítését. Ez a termékkatalógus azonban nem volt teljes körű, így a megbízott – az alperes egyetértésével – az interneten elérhető felperesi honlap tartalmából 6 db képet töltött le és használt fel. A referenciaoldal elkészítéséhez (személy 2.neve) alperesi székhelyen is készített fotófelvételeket burkolatokról, berendezési tárgyairól. A lista így egyrészt az alperes beszállítói által rendelkezésre bocsátott képekből, az alperes telephelyén, illetve az ügyvezető lakásán készített fényképekből, valamint az alperes igényének megfelelően (személy 2.neve) által felkutatott, majd alperes által jóváhagyott képekből áll. Ez utóbbiak körébe tartozott a felperesi honlapról származó 6 db fotó is, melyekből öt 2011. január 25-től 2013. január 8-ig szerepelt saját referencia bemutatásaként az alperesi honlapon.

A felperes módosított keresetében 1.998.000,-Ft és járulékai megfizetésére kérte kötelezni az alperest a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szt.) 1. § (2) bekezdés, 16. § (5) és (6) bekezdés, valamint a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján. Állítása szerint a honlapon szereplő jogi és adatvédelmi nyilatkozat folytán a honlapon található képek a szerzői jog védelme alá tartoznak, nyilvános felhasználásuk ugyan engedélyezett, de csak a felhasználási feltételek elfogadása és az ott meghatározott összegű díj megfizetése mellett.

A jogosulatlan alperesi használatra hivatkozással 6 db felhasznált kép után 2011. január 25-től 2013. január 8. napjáig terjedő időszakra kérte alperes díjfizetésre kötelezését. Előadta továbbá,

hogy másodlagosan előterjesztett kárigényének mértéke megegyezik azzal az összeggel (elmaradt haszonnal), amelyhez ő akkor jutott volna, ha az alperes teljesíti a képek felhasználására vonatkozó feltételeket, és írásbeli felhasználási szerződést köt.

Alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Hangsúlyozta, hogy megbízottja útján készítette a honlapot, melyet (személy 2.neve) a honlapod.hu domain néven regisztrált még 2004. szeptember 1. napján, így alperes felperessel nem került jogviszonyba. Állította továbbá, hogy a felperes által megjelölt fényképek nem élveznek szerzői jogi védelmet, az építményeken látható téglák elrendezése nem éri el azt a szintet, amelyet a törvény megkíván ahhoz, hogy az alkotás eredeti jellegű, egyedi legyen, és szerzői műnek minősüljön. Utalt arra is, hogy az interneten számos, téglafalat ábrázoló fotó található, melyek egyes esetekben a felperes által készített téglafalakkal teljesen megegyezők. A téglaeépítmények, burkolatok egyébként sem esnek szerzői jogvédelem alá, ezért alperesi közreműködő magatartása nem volt jogellenes. Előadta továbbá, hogy a felperes nem igazolta szerzői minőségét, honlapján a hivatkozott fényképfelvételeken nincs feltüntetve a felperes neve és a fényképfelvétel eredetére sincs adat.

Vitatta azt is, hogy a felperes honlapján található jogi nyilatkozat szerződést hozott létre a felek között, a felperesi honlap ugyanis valójában nem tartalmaz regisztrációs lehetőséget, nincsen mód maradandó eszközzel a felhasználási engedélyt tartalmazó szerződési nyilatkozatra elfogadó nyilatkozatot küldeni. Írásbeli szerződéskötésre ezért nincs lehetőség, ennek hiányában legfeljebb az alkotással arányban álló szerzői jogdíj illetheti meg a szerzőt. E körben pedig különbséget kell tenni a között, hogy maga a kép mint fotóművészeti alkotás, vagy a fotón látható téglafal mint építészeti alkotás részesíthető-e szerzői jogi védelemben. A felperes előző években elért alacsony jövedelmére hivatkozással vitatta a kártérítési igényként előterjesztett kereset összegszerűségének megalapozottságát is.

A Szerzői Jogi Szakértő Testület Szjszt-24/13. számú, perben beszerzett szakértői véleményében az 1. 2. 3. 4. és 5. számmal jelölt képek esetében megállapította, hogy azok szerzői jogi értelemben egyéni, eredeti jellegűek, ezért szerzői jogi védelem alatt állnak, míg a 6. sorszámmal ellátott kép esetében ez a minősítés nem lehetséges.

A szakértői testület szerint a fényképfelvételeken szereplő téglafalak nem tekinthetők építészeti alkotásoknak.

A fotóművészeti alkotások másodlagos felhasználásáért internetes környezetben a nyilvánosság számára lehívásra hozzáférhetővé tétel esetében alkotásonként jogdíjat kell fizetni. A szakértői testület hangsúlyozta, hogy a lehívásra történő hozzáférhetővé tétel megvalósul tekintet nélkül arra, hogy a nyilvánosság tagjai a lehívott műveket számítógépre, vagy bármely más hordozóra letöltik-e.

A szakértői testület tájékoztató (orientáló) jelleggel közölte az ilyen jellegű jogdíjak mértékét üzletszerűnek minősülő felhasználás esetében.

Eszerint amennyiben a lehívható művek száma 1, a lehívások számától függetlenül 6.200,-Ft/év, ha a lehívható művek száma az ötöt nem éri el, a lehívások számától függetlenül 16.200,-Ft/év, amennyiben pedig, ha a lehívható művek száma a tízet nem éri el,

a lehívások számától függetlenül 32.000,-Ft/év az egységár. A szakvélemény kitér arra is, hogy jogosulatlan felhasználás, vagy név feltüntetés szabályok megszegése külön-külön a jogdíj 100-100 %-ának megfelelő további pótdíj, mint kárátalány megfizetésének kötelezettségét vonja maga után, tekintettel az ellenőrzési költségekre.

Az elsőfokú bíróság a fenti bizonyítás lefolytatása nyomán meghozott ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 61.333,-Ft-ot és annak 2012. február 1. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes kamatát, míg ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

A bíróság ítéletét indokolva az Szjt. irányadó szabályait ismertette, és a szakértői testület szakvéleménye alapján arra az álláspontra helyezkedett, hogy a honlapon szerepeltetett, a szakértői testület által megjelölt 5 db fényképfelvétel tekinthető szerzői jogvédelemben részesítendő művészeti alkotásnak.

Azok nem vitatott alperesi felhasználása azonban nem írásbeli szerződés útján történt meg, az fel sem merült, hogy az alperes a közölt díjtételek elismerése mellett azok elfogadásával határozott volna a felperesi képek felhasználásáról. Felperes a rá háruló bizonyítási teher ellenére nem tudta bizonyítani, hogy közte és alperes között felhasználói szerződés jött volna létre, ezért következtetése szerint a követelt felhasználói díjra a felperes nem jogosult. A bíróság az elsődleges kereset jogalapjának fennállta hiányában az alperes által megvalósított engedély nélküli jogosulatlan felhasználás miatt az Szjt. 16. § (6) bekezdés alapján a jogsértéssel elért gazdagodás mértéke erejéig találta díjazásra jogosultnak a felperest. **Az azonban nem állapítható meg, hogy az alperes a felhasználással milyen bevételt ért el, emiatt a bíróság a szakértői testület által tájékoztatólag közölt, szokásosan kialakult díjszabást tekintette irányadónak a kártérítési összeg meghatározása során. Az 5 fotóművészeti alkotás felhasználására vonatkozóan, 32.000,-Ft/év/díj egységár alapján határozta meg a 23 hónapra arányosan számított 61.333,-Ft alperest terhelő marasztalási összeget.**

Az ítélet ellen mindkét peres fél fellebbezést terjesztett elő.

A felperesi fellebbezés az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatására irányult akként, hogy a bíróság a marasztalási összeget 1.998.000,-Ft és járulékaira emelje fel. Másodlagosan, kártérítés címén 183.999,-Ft és járulékai megfizetésére kérte kötelezni alperest. Állítása szerint az elsőfokú eljárás során becsatolt összehasonlító adatok alátámasztják, hogy kereseti követelése nem eltúlzott, az általa meghatározott felhasználási díj mértéke a piaci forgalmi értékkel teljes mértékben összhangban áll. Megjegyezte, hogy a szakértői testület jogdíjközleménye csak orientáló jellegű, a díjazás megállapításakor tekintettel kell lenni minden egyéb körülményre is. Másodlagos kereseti kérelméhez kapcsolódóan kitért arra, hogy az irányadó díjszabás 20. pontját nem lehet figyelmen kívül hagyni, ennek megfelelően pedig a jogdíj további kétszeres összeggel történő megemlése indokolt, mivel a jogosulatlan felhasználás névfeltüntetés nélkül történt. Ennek megfelelően a díjközlemény alapján a perbeli időszakra számítható 61.333,-Ft összegű térítés további 122.666,-Ft összegű pótdíjjal még növelendő.

Az alperes fellebbezése az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatására és a kereset teljes egészében történő elutasítására irányult. Alperes fellebbezése indokolásában kiemelte, hogy maga a felperes biztosított nyilvános felhasználási lehetőséget a képek vonatkozásában a jogi- és adatvédelmi nyilatkozattal. Jelen esetben jogsultság határait túllépő felhasználás nem történt,

jogosulatlan felhasználás nem állapítható meg, így alperesi kártérítési kötelezettség sem állhat fenn. Felhívta a figyelmet a szakértői testület véleményének azon részére, mely szerint perbeli esetben bárki által, házilagosan is elkészíthető produktumokról van szó, melyek funkcionális kötöttség okán nem bírnak magas felhasználási értékkel. A szerzői jogi értelemben műnek tekintett 5 fénykép esetében a közleményben közzétett díjak csak analógiaként, orientáló jelleggel alkalmazhatók. Az alperesi álláspont szerint ehhez képest amennyiben az Szjt. 16. § (4) bekezdésében írt bevétel realizálása nem bizonyítható, úgy a szerzőt díjazás nem illeheti meg. Másodlagos kérelemként a jogdíjközleményben foglaltak alkalmazása esetén a marasztalás jelentős mérséklését kérte, figyelemmel arra, hogy a felvételek szinte egyáltalán nem bírnak felhasználási értékkel, illetve felhasználásukból bevétel nem származott.

A felperes fellebbezése kisebb részben alapos, míg alperes fellebbezése alaptalan.

A felperes keresetének jogalapját illetően az elsőfokú eljárásban bizonyítást nyert, hogy a vállalkozói tevékenységet ismertető honlapon szereplő referencia munkáiról készített fényképek közül az alperes 5 db fényképet felperesi engedély nélkül használt fel oly módon, hogy azokat az építőipari vállalkozói tevékenységét ismertető honlapján saját referencia munkák bemutatásaként.

Az alperes fellebbezésében már nem is vitatta, hogy helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság ezzel kapcsolatban a beszerzett szakvélemény alapján, a felperes honlapján található 5 db fénykép az Szjt. 1. § (2) bekezdés i) pontja szerinti fotóművészeti alkotásnak minősül, azok szerzői jogi védelem alá tartoznak.

Az elsőfokú eljárásban az alperes akként nyilatkozott, magatartása csak akkor lenne jogellenes, ha a kérdéses honlapon szereplő téglapítmények valóban szerzői jogi védelem alá tartoznának (10. számú előkészítő irat VI. pont).

Emellett arra hivatkozott, hogy a felperesi honlapon szereplő „jogi és adatvédelmi nyilatkozat” tartalmazza, hogy a honlapon található tartalom „mindenféle nyilvános felhasználása engedélyezett”, amiből szerinte az következik, hogy a felperes a felhasználásra ilyen módon engedélyt adott, így jogosulatlan felhasználás nem történhetett.

Az alperes fenti védekezéseivel kapcsolatos nyilatkozatai azonban ellentmondásosak, mivel az elsőfokú eljárás során még azt is vitatta, hogy a jogi és adatvédelmi nyilatkozat szerepelt volna a letöltéskor a felperesi honlapon.

A felhasználás jogszerűségének vizsgálata szempontjából lényeges, hogy a fellebbezési eljárás során már egyik fél sem vitatta azt az elsőfokú ítéleti megállapítást, hogy közöttük érvényes felhasználási szerződés írásban nem jött létre. Ezzel kapcsolatban ugyanis helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az Szjt. 16. § (1) bekezdése értelmében a szerzői jogi védelem alapján a szerzőnek kizárólagos joga van a mű egészének vagy valamely azonosítható részének anyagi formában és nem anyagi formában történő bármilyen felhasználására és minden egyes felhasználás engedélyezésére. A törvény eltérő rendelkezése hiányában a felhasználásra engedély csak felhasználási szerződéssel szerezhető be, melynek alakiságára is előírás vonatkozik.

Az Szjt. 45. § (1) bekezdése e körben írásbeliséget követel meg, ez azonban perbeli esetben nem történt meg, továbbá a felek elektronikus úton sem kötöttek egymással szerződést, emiatt az alperesi felhasználás mindenképpen jogszerűtlennek minősül (Szjt. 46. § (6) bekezdés).

Az alperes tehát jogellenes kárt okozó magatartása folytán az Szjt. 94. § (2) bekezdése

értelmében irányadó Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján felperes felé kártérítés címén köteles helytállni. A kár összegét illetően a szakértői vélemény rámutatott arra, hogy az Szjt. 16. § (4) bekezdése szerint a felperest megillető összegnek a bevétellel kell arányban állnia, perbeli esetben azonban nem állapítható meg, hogy felperes milyen összegű vagyoni előnytől esett el, illetve alperes felperes hátrányára milyen vagyoni előnyt ért el a fényképek felhasználása révén.

Mindezekre tekintettel indokolt a Pp. 206. § (3) bekezdésének alkalmazásával a szakértői vélemény tájékoztató, orientáló jelleggel megjelölt jogdíj közleményének figyelembevétele a kár összegének megállapításához, mely tehát az 5 db képfelhasználás 23 hónapos időszakára vonatkozóan, a 32.000,-Ft/év egységár alapulvételével történhet meg. Az elsőfokú bíróság azonban figyelmen kívül hagyta – a felperesi fellebbezésben megalapozottan hivatkozott – azon szakértői álláspontot, hogy a gyakorlat szerint jogosulatlan felhasználás esetén az egyébként megállapítható alapidj 100 %-kal, míg név nélküli leközlés esetén további 100 %-kal elemelendő. Ennek megfelelően a felperes másodlagos fellebbezési hivatkozása alapos, az alperes 184.000,-Ft megfizetésére köteles kártérítés címén.

A fentiek alapján az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a felperes másodlagos fellebbezési kérelmének megalapozottságára tekintettel részben megváltoztatta, és az alperest terhelő marasztalás összegét a rendelkező részben megjelölt összegre és annak járulékaira felemelte (Pp. 253. § (2) bekezdés).

A perköltség viselése szempontjából jelentőséggel bír, hogy a felperes kártérítési keresete jogalapját bizonyította, a megítélt marasztalás összecszerúsége szempontjából azonban a perindítás nagyobb részben eredménytelennek bizonyult, a per összes körülményét értékelve az ítéletábra úgy tekintette, hogy egyenlő arányú az elsőfokú pernyertesség-pervesztességi arány figyelemmel arra is, hogy a kártérítés összegének meghatározása végső soron bírói mérlegeléssel történt (Pp. 206. § (3) bekezdés). Ennek megfelelően az ítéletábra a Pp. 81. § (1) bekezdés második fordulata szerinti szabályt alkalmazta az elsőfokú perköltség viseléséről való döntés során. Egyebekben az ítéletábra az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

A megváltozott pernyertességi-pervesztességi arányoknak megfelelően került sor az alperes által részben megtérítendő le nem rótt elsőfokú eljárási illeték, illetve az állam által előlegezett szakértői díjköltség összegeinek felemelésére (6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés, 15. § (1) és (3) bekezdés). A fentieket meghaladó elsőfokú eljárási illeték a felperes teljes személyes költségmentességére tekintettel az állam terhén marad (6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §).

A felperes fellebbezése túlnyomórészt eredménytelen volt, ezért a másodfokú eljárásban már jelentős mértékben pervesztésnek minősül, ennek megfelelően köteles az alperes jogi képviselével felmerülő másodfokú eljárási költségek arányos részének megtérítésére (Pp. 81. § (1) bekezdés, 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pont, (5) bekezdés)

A felperes teljes személyes költségmentessége folytán fellebbezésére illetéket nem rótt le, ennek részbeni megtérítésére külön felhívásra a kisebb részben pervesztés alperes arányosan köteles, míg az ezt meghaladó fellebbezési illetéket az állam viseli (6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §

(2) bekezdés, 14. §, 15. § (1) és (3) bekezdés).

S z e g e d, 2014. május hó 15. napján

Dr. Mányoki Zsolt sk.
a tanács elnöke

Dr. Dobler László sk.
előadó bíró

Dr. Gaálné dr. Jobbágy Ildikó sk.
táblabíró